

Teste Haz?rl?k ve Test Yan?tlama Stratejileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Teste Haz?rl?k ve Test Yan?tlama Stratejileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31573>

Özet

Teste Hazırlık ve Test Yanıtlama Stratejileri Ölçeği (THTYSÖ), öğrencilerin sınavlara hazırlanma süreçlerinde ve sınav anında kullandıkları çeşitli bilişsel ve davranışsal stratejileri ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bayram Bıçak tarafından 2013 yılında geliştirilen bu ölçek, öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen temel mekanizmaları, özellikle de etkili çalma ve test çözme yöntemlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, iki ana boyut (Teste Hazırlık ve Yanıtlama Stratejileri) altında toplanan yedi alt boyutta toplam 37 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin derecelendirmesi, 5'li Likert Ölçeği formatında düzenlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Teste Hazırlık, Yanıtlama Stratejileri, Sınav Başarıları, Bilişsel Stratejiler, Bilişötesi, Psikometrik Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Likert Ölçeği

Yazarlar

Bayram Bıçak

Amaç

THTYSÖ'nün temel amacı, bireylerin çoktan seçmeli veya benzeri standart sınavlarda gösterdikleri performansın altında yatan stratejik davranışları sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, öğrencilerin test öncesinde ne tür **hazırlık stratejileri** kullandıklarını (örneğin, zaman yönetimi, sosyal destek arama) ve test anında ne tür **yanıtlama stratejileri** uyguladıklarını (örneğin, soru çözümlenme, seçenek tahmini) belirlemeye odaklanır.

Ölçeğin geliştirilmesi, eğitim araştırmacılarına ve uygulamacılara, öğrencilerin stratejik eksikliklerini tespit etme ve buna yönelik hedeflenen müdahale programları geliştirme imkanı sunmaktadır. Böylece, öğrencilerin sadece bilgi düzeylerini değil, aynı zamanda bu bilgiyi kullanma ve test ortamına adapte olma becerilerini de değerlendirmek mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Teste Hazırlık ve Test Yanıtlama Stratejileri Ölçeği, öğrencilerin sınav performansına etki eden geniş bir strateji yelpazesini kapsayan iki temel üst boyut ve bu boyutlara bağlı yedi alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin toplam madde sayısı 37'dir.

Bu çok boyutlu yapı, stratejilerin yalnızca tek bir bilişsel alandan ibaret olmadığını, aynı zamanda sosyal ve üst bilişsel süreçleri de içerdiğini vurgular. Ölçek, öğrencilerin stratejik yaklaşımlarını derinlemesine inceleyerek, onların öğrenme ve sınav ortamlarındaki karmaşık

etkileşimlerini haritalandırmaktadır.

THTYSÖ Boyutlar ve Madde Dağılımı

1. Üst Boyut: Teste Hazırlık

Bilişsel (7 madde)

Sosyal (3 madde)

Bilişötesi (7 madde)

2. Üst Boyut: Yanıtlama Stratejileri

Soru Çözümleme Stratejileri (7 madde)

Test Sonrası Stratejisi (6 madde)

Zaman Planlama Stratejisi (4 madde)

Seçenek Tahmini (3 madde)

Geçerlik

THTYSÖ'nün geçerlik çalmaları, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve amaca hizmet etme derecesini belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir. Yapı geçerliliğini test etmek amacıyla **açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** yöntemi kullanılmıştır. Bu analizde, maddelerin faktörlere yüklenme yapısını netleştirmek için **Varimaks eksen döndürme** tekniği tercih edilmiştir.

Faktör analizi süreci sonucunda, ölçeğin psikometrik kalitesini artırmak amacıyla bazı maddeler çıkarılmıştır. Bu süreçte, birden fazla faktörle yüksek yüklenme gösteren veya faktörlerle 0.30'dan daha düşük bir ilişki sergileyen toplam 16 madde ölçekten çıkarılarak, nihai 37 maddelik yapıya ulaşılmıştır. Bu temizleme prosedürü, ölçeğin alt boyutlarının teorik olarak beklenen yapıya daha saf bir şekilde temsil etmesini sağlamıştır.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık analizleri aracılığıyla değerlendirilmiştir. THTYSÖ'nin alt boyutlarına ilişkin **iç tutarlılık** düzeyleri, **Cronbach alfa katsayıları** kullanılarak hesaplanmıştır.

Elde edilen Cronbach alfa katsayıları 0.39 ile 0.78 arasında değişmektedir. Bu varyasyon, alt boyutlardaki madde sayısına ve ölçülen stratejinin doğasına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle 0.70 ve üzerindeki katsayılar yüksek düzeyde güvenilirliği işaret ederken, bazı alt boyutlarda (muhtemelen daha az madde içeren veya daha dar bir davranış ölçen alt boyutlarda) katsayıların 0.39 gibi daha düşük değerlere sahip olduğu görülmüştür. Bu durum, psikometrik açıdan, ölçeğin bazı spesifik alt boyutlarının daha dikkatli yorumlanmasını gerektirdiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında, yapısal geçerliliğin sağlanması için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) temel alınmıştır. AFA, THTYSÖ'nün teorik olarak öngörülen iki üst boyut ve yedi alt boyuttan oluşan yapısal deneysel verilerle doğrulanmay amaçlanmıştır. Varimax eksen döndürme, faktörlerin birbirinden bağımsız yapılar olarak netleşmesine yardımcı olmuştur.

Analizler sonucunda, ölçeğin nihai formunda yer alan 37 maddenin, öğrencilerin test hazırlık ve yanıt stratejilerini temsil eden yedi farklı faktöre ayrılmış görülmüştür. Bu faktörler, **Bilişsel**, **Sosyal** ve **Bilişötesi** Teste Hazırlık stratejileri ile **Soru Çözümleme**, **Test Sonrası**, **Zaman Planlama** ve **Seçenek Tahmini** Yanıtlama Stratejileri olarak adlandırılmıştır. Madde eleme süreci (16 madde), ölçeğin faktör yapısının temiz ve yorumlanabilir olması sağlanmıştır.

Araç

Test Türü:

Geliştirme (Özgün bir ölçek olup, test hazırlık ve yanıt stratejilerini ölçer.)

Format:

37 madde, 2 üst boyut, 7 alt boyutlu çok faktörlü ölçek.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Akademik snavaya hazırlanan öğrenciler (Özgün araştırmada yükseköğretim veya lise düzeyindeki öğrencilerin kullanıldığı varsayılmaktadır).

Yaş Grubu:

Ergenlik sonu ve genç yetişkinlik (Akademik snavaya hazırlanan öğrenci popülasyonu).

Popülasyon Detayları:

Eğitim alanında test çözme ve hazırlık stratejileri kullanan bireyler.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim (Self-Report) temelli, 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Öğrenme Stratejileri, Psikometri, Eğitim Bilimleri, Varimaks Döndürme, Aç Tutarlılık, Test Kaygısı (Dolaylı olarak), Akademik Başarı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları:

Bilgi mevcut değildir.

Başlık Kurulu E-posta Adresleri:

bayrambicak@akdeniz.edu.tr

Yazma Adresi:

Bayram Bıçak, Akdeniz Üniversitesi (Dönemin bilgileri doğrultusunda).

Finansman & Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Bayram Bıçak tarafından 2013 yılında akademik bir makale ile yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazarın izni gerekmektedir. İletişim bilgileri sorumluluk sahibi yazar bölümünde verilmiştir.

Testin geliştirme ve yayın yılı: **2013**.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki bağlantılardan erişilebilir:

Makale bağlantısı: kuyeb.com (Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: teste-hazirlik-ve-test-yanitlama-stratejileri-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Bıçak, B. (2013). Teste Hazrlık ve Test Yanıtımlama Stratejileri Ölçeği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 273-289.

Teste Hazrlık ve Test Yanıtımlama Stratejileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

2üst boyut 7 alt boyut 37 madde

Teste Hazırlık

Bilişsel (7 m):

Sosyal (3 m):

Bilişötesi (7 m):

Yanıtlama Stratejileri

Soru Çözümleme Stratejileri (7 m):

Test Sonrası Stratejisi (6 m):

Zaman Planlama Stratejisi (4 m):

Seçenek Tahmini (3 m):

ARABPSYCHOLOGY.COM